

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STEČAJU

Član 1.

U Zakonu o stečaju („Sl. novine Federacije BiH“ broj 53/21) u članu 4. u stavu 3. riječi:

„izuzev nad imovinom Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave, javnih ustanova i javnih fondova, koji se u cijelosti ili djelimično finansiraju iz budžeta.,, se brišu.

Iza stava 3. dodaje se novi stavovi 4. 5. i 6. koji glase:

„(4) Predstečajni i stečajni postupak ne može se provesti nad:

- imovinom Federacije i kantona
- Federalnim zavodom za penziono osiguranje
- Federalnim i kantonalnim zavodima za zdravstveno osiguranje
- jedinicama lokalne samouprave“

(5) Za otvaranje predstečajnog i stečajnog postupka za javne fondove i javne ustanove koje se finansiraju iz budžeta Federacije potrebna je prethodna saglasnost nadležnog organa osnivača.

(6) Ako nadležni organ osnivača ne uskrati svoju saglasnost za otvaranje predstečajnog ili stečajnog postupka u roku od 30 dana od dana dobijanja obavijesti sudije o pokretanju postupka, smatrat će se da je saglasnost data. Ako nadležni organ osnivača uskrati saglasnost, za obaveze dužnika solidarno odgovara osnivač.“

Dosadašnji stavovi 4., 5. i 6. postaju stavovi 7., 8. i 9.

Objasnenje

Predloženo rješenje u stavu 3. nije precizno definisano i ostavlja prostora za preširoko tumačenje od strane organa koji ga primjenjuju. U tom smislu predlaže se da se izuzeci iz stava 3. brišu te da se sa novim stavom 4. precizno definiši nad kojim fondovima se ne može provesti stečajni i predstečajni postupak. U novom stavu 4. je precizno i jasno definisano koji su to izuzeci, a kako se ne bi ostavilo prostora za tumačenje.

Novim stavovima 5. i 6. predlaže se da je za pokretanje predstečajnog i stečajnog postupka nad javnim fondovima i ustanovama koji se finansiraju iz budžeta potrebna prethodna saglasnost osnivača. Predloženo rješenje **nema za cilj da se otvaraju stečajni postupci i prodaju javne ustanove, već da osnivač preuzme odgovornost za dugove.** Dakle, ukoliko uskrati saglasnost za otvaranje stečajnog postupka **onda osnivač preuzima odgovornost za dugove.** Ova odredba ima za cilj zaštitu fondova i ustanova, ali i zaštitu povjerioca. Primjera radi nad JU bolnicama ne može se pokrenuti stečaj ako osnivač ne da saglasnost. Činjenica je da društveni interes nije da se prodaju bolnice ili škole, ali ukoliko je prezadužena onda njen osnivač mora da preuzima obavezu da vrati dug. U tom slučaju ako osnivač nije dao saglasnost onda će se obavezati da će isplatiti dugove prema povjeriocima. **Visina duga** javne ustanove prema pravnom licu **je za njenog osnivača neznatna u odnosu na pravno lice kojem taj dug predstavlja veliku štetu.** U praksi postoje brojni slučajevi gdje su kompanije zbog dugovanja od strane javnih ustanova otišle u stečaj i prestale sa radom. Imajući u vidu sve

navedeno ovaj Zakon mora definisati tu situaciju da se u budućem periodu ovakvi problemi sprječe. Postoje brojne presude Ustavnog suda kojim se utvrđuje povreda prava na imovinu u slučaju potraživanja prema javnom sektoru.

Ova odredba je u skladu sa Ustavom BiH kojim se garantira zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda, a koji u članu II/3 tačka k) garantira pravo na imovinu, Ustavom FBiH i Protokolom broj I uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Prema članu 1. Protokola „svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Shodno navedenom predloženo rješenje je u skladu sa Ustavom BiH, Ustavom FBiH i Protokolom broj I uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. Dakle, **osnivač mora preuzeti odgovornost za dugove i naći način kako će isplatiti dugove i u kojem roku.**

Ova odredba ima za cilj da se pojača finansijska disciplina u javnom sektoru koja je u ovom trenutku katastrofalna. Također, zaštitili bi se povjerioci a u krajnjem slučaju i pojačala porezna naplata.

Predstavnici međunarodne zajednice u svim javnim nastupima i javnim izvještajima ukazuju na to da je finansijska disciplina javnog sektora rak rana društva. Šteta koja je u ovom trenutku je ogromna i puno je veća od štete koja bi se desila da se provede stečajni postupak. Posebno ovdje je bitno napomenuti da bi kroz predstečajni postupak fondovi i ustanove bi se mogle restituirati.

Ovakva rješenja su u većini zemalja u okruženju i u skladu sa Direktivama EU. Slično rješenje je u Hrvatskoj koja je svoje zakonodavstvo uskladila sa direktivama EU.

Član 2.

U članu 5. u stavu 2. briše se tačka i dodaje novi tekst :

„I ako duže od 60 dana kasni sa isplatom plaće sa doprinosima i porezom na plaću koja radniku pripada u skladu sa ugovorom o radu, pravilnikom o radu, kolektivnom ugovoru ili drugim internim aktom. „

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

(3) Postojanje okolnosti iz stava 2. da dužnik kasni sa isplatom plaće sa doprinosima i porezom na plaću dokazuje se potvrdom porezne uprave koju je dužna izdati na zahtjev dužnika ili povjerioca.

Obrazloženje:

Potpuno je neprihvatljivo rješenje iz člana **42. stav 1. tačka c) Prijedloga Zakona kojim je propisano da će sud obustaviti predstečajni postupak ako dužnik više od 45 dana kasni sa isplatom plaće prema radnicima, pa se u tom slučaju u smislu člana 103. se direktno otvara stečajni postupak.**

U tom smislu predlaže se da se u stavu 2. definiše kao prijeteća platežna nesposobnost ako dužnik duže od 60 dana kasni sa isplatom plaće sa doprinosima i porezima na plaću, odnosno rok od 45 dana se povećava na 60 dana.

Ova odredbu je nužno prihvatiti jer predložena rješenja od 45 dana zaista bi povukle u stečaj veliki broj firmi potpuno nepotrebno. Zbog svega navedenog predlažu se duži rokove odnosno rok od 60 dana. Imajući u vidu da je u svim drugim slučajevima rok 60 dana postavlja se pitanje zašto onda kod plate praviti izuzetak.

Slična rješenja su u zemljama EU. U Hrvatskoj koja je svoje zakonodavstvo uskladila sa direktivama EU rok je duži ako nije isplatio tri uzastopne plaće.

Također Zakonom o radu definisano je da je poslodavac obavezan isplatiti platu u roku od 30 dana nakon obavljenog rada i sasvim je realno da se u stečaju ostavi rok od 60 dana kao prijeteća platežna nesposobnost. U praksi se može desiti da poslodavac kasni sa isplatom plaće 15 – 20 dana i to neće izazvati štetne posljedice. Međutim, ukoliko kasni sa isplatom 60 dana onda je to već postojanje prijeteće platežne nesposobnosti.

Stavom tri se definiše kako se dokazuje postojanje okolnosti iz stava 2. da dužnik kasni sa isplatom plaće sa doprinosima i porezom na plaću.

Član 3.

U članu 6. u stavu 2. tačka b) se briše.

U stavu 5. iza tačke b) dodaje se tačka c) koja glasi:

c) ako nije isplatio dvije uzastopne plaće sa doprinosima, koje radniku pripadaju prema ugovoru o radu, pravilniku o radu ili drugim internim aktom poslodavca kojim se definišu obaveze poslodavca prema radniku.

Stavovi 6. i 7 se brišu.

Stavovi 8 i 9. postaju stavovi 6. i 7.

Obrazloženje

Predlaže se da se briše prijeteća platežna nesposobnost kao razlog za pokretanje stečajnog postupka imajući u vidu da je prijeteća platežna nesposobnost razlog za otvaranje predstečajnog postupka.

Također, obzirom da je u slučaju prijeteće platežne nesposobnosti u stavu 7. definisano da se pokreće samo na prijedlog dužnika sasvim je nepotrebno ostavljati taj razlog u stečajnom postupku. S druge strane predstečajni postupak uopšte onda nema smisla ukoliko bi se dužnik odlučivao u slučaju prijeteće platežne nesposobnosti da pokreće stečajni postupak. Koja je svrha onda uvođenja predstečajnog postupka. Ukoliko se prijeteća platežna nesposobnost ostavi kao razlog za pokretanje stečajnog postupka onda uvođenje predstečajnog postupka kao novog instituta uopšte nema svrhe i cilja.

Dodavanjem tačke c) kao razlog za pokretanje stečajnog postupka uvodi se neisplaćivanje dvije uzastopne plaće sa doprinosima. Obrazloženje kao za prethodni amandman. Predloženo rješenje u članu 42. Prijedloga Zakona rok od 45 dana je neprihvatljiv i stoga u vezi potrebno je ovdje definisati razlog za otvaranje stečajnog postupka.

Predložena izmjena rješenja su preovlađujuća u zemljama u regionu i u većini zemlja EU. Hrvatsku koja je svoje zakonodavstvo uskladila sa EU standardima navedeni razlog je 3 uzastopne plate. Dakle povoljnije rješenje.

Član 4.

U članu 8. u stavu 3. riječ srodnik se briše.

Obrazloženje

Predloženo rješenje je u suprotnosti i sa članom 34. Zakona o privrednim društvima koji kao povezano lice sa društvom definiše „krvni srodnik u pravoj liniji i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva, usvojilac i usvojenik, srodnik po tazbini zaključno sa prvim stepenom“

U potpunosti je opravdano da sud radi utvrđivanja bitnih činjenica može saslušavati svakoga. Međutim, prema predloženom rješenju, **umjesto odsutnog dužnika može biti saslušan njegov zastupnik ili srodnik.**

Ovakvo rješenje da se umjesto dužnika sasluša njegov srodnik je nekritički preuzeto iz hrvatskog Zakona o stečaju. Ostavlja se arbitrnost sudije da on odlučuje ko može biti dužnikov srodnik. U kakvoj vezi dužnikov srodnik može biti sa dužnikovom imovinom? Ovakva rješenja su potpuno nejasna i ostavljaju prostora za različita tumačenja.

Ovakvo rješenje osim u Hrvatskoj nisu sadržana nigdje u zemljama u regionu niti u zemljama EU. Ovakvo rješenje nije ni u RS. Takvo rješenje je potpuno suprotno Evropskim standardima. U rješenjima zemalja EU i ukoliko i postoji rješenje da se sasluša srodnik onda je to definisano precizno i jasno koji srodnik i do koje linije.

Prema predloženom rješenju ukoliko se ne promjeni znači da će svaki srodnik bez obzira na njegovu povezanost sa dužnikom biti saslušan.

Član 5.

Iza člana 17. dodaje se novi član 17.a koji glasi:

Član 18.

(Dopuštenost pokretanja postupka)

(1) Ako je otvoren predstečajni postupak, do njegova završetka nije dopušteno pokretanje stečajnoga postupka.

(2) Ako je otvoren stečajni postupak, nije dopušteno pokretanje predstečajnoga postupka.

Obrazloženje

Predloženi Zakon nigdje precizno ne definiše da li se može pokrenuti stečajni postupak ukoliko je otvoren predstečajni postupak i obrnuto. Zakonom nije precizno definisano pitanje dopuštenosti pokretanja postupka. Kako u praksi ne bi došlo do problema u primjeni i kako se ne bi ostavila mogućnost tumačenja zakona, predlaže se da se to pitanje definiše jasno i precizno. Amandmanom se predlaže da se doda novi član 18. kojim se izričito propisuje da nije dopušteno pokretanje stečajnog postupka, ako je otvoren predstečajni postupak i obratno.

Ova odredba je jasna i potpuno opravdana te je treba prihvatiti i unijeti u Zakon. Na ovaj način će se izbjeći brojne dileme, a također ima za cilj da se izbjegne vođenje dva postupka protiv istog dužnika

Član 6.

U članu 18. koji postaje član 19. iza stava 1. dodaju se novi stavovi 2., 3., 4. i 5. koji glase:

(2) Izuzetno u složenom slučaju rok za okončanje postupka iz stava 1. ovog člana se može produžiti najduže za godinu dana.

(3) Stečajni sudija će u svakom konkretnom slučaju, prilikom otvaranja stečajnog postupka, utvrditi da li se radi o složenom slučaju.

(4) Predsjednik suda je obavezan da vodi evidenciju o stečajnim postupcima koji nisu okončani u roku iz stava (1) i (2) ovog člana i tu evidenciju dostavi Federalnom ministarstvu pravde (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(5) Ukoliko stečajni sudija, prouzrokuje štetu učesnicima u stečajnom postupku ili trećim licima, zbog toga što nije završio stečajni postupak u rokovima iz stava 1. i 2. ovog člana, postupajući namjerno ili iz krajnje nepažnje, za prouzrokovanu štetu odgovara neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom.

Obrazloženje

Predložena izmjena prijedloga Zakona ima za cilj **da se ograniči trajanje stečajnog postupka te da se utvrdi odgovornost za štetu stečajnog sudije u slučaju da namjerno ili iz krajnje nepažnje nije završio postupak u roku od jedne odnosno dvije godine.**

Također cilj amandmana je da se precizno i jasno definiše ko utvrđuje složene slučajeve, što nije definisano u prijedlogu Zakona.

Ukoliko ovaj amandman ne bude prihvaćena onda se ponovno ostavlja mogućnost da se stečajni postupak može voditi neograničeno i trajati po 10 godina. U tom smislu predlaže se izmjena člana 18. prijedloga Zakona. Imajući u vidu da je jedan od osnovnih razloga donošenja Zakona skraćivanje trajanja stečajnog postupka predložena odredba sasvim je opravdana i u skladu sa praksama i rješenjima zemalja EU.

Sve zemlje u svijetu definišu odredbe kojim je ograničeno trajanje stečajnog postupka. Jedan broj zemalja kao što je npr. Hrvatska ne definiše rok za okončanje stečajnog postupka ali je taj rok ograničila kroz rokove u radnjama stečajnog postupka. Tako da je opravdano da se kada je u pitanju rok za okončanje stečajnog postupka to mora biti definisano precizno kao što je predloženo u prijedlogu. S druge strane postavlja se pitanje da li je cilj stečaja da traje neograničeno?

Stav 5. je definisan na način da **stečajni sudija odgovara za štetu koju je prouzrokovao učesnicima** u postupku namjerno ili iz krajnje nepažnje. Odgovornost za štetu je u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima i može biti propisana ovim Zakonom. Bitno je napomenuti da prema ovom rješenju **stečajni sudija odgovara za štetu samo ukoliko je štetu načinio namjerno ili iz krajnje nepažnje.**

Cjelokupnoj društvenoj zajednici treba da bude u interesu da se u svim zakonu ne samo Zakonu o stečaju utvrdi odgovornost svih službenih lica u postupcima. Pa tako i ovdje u Zakonu o stečaju potrebno je da se utvrdi odgovornost svih lica u postupku, a ne samo odgovornost privrednih društava i odgovornih lica u privrednim društvima.

Ukoliko je Zakonom o privrednim društvima definisana odgovornost predsjednika i članova nadzornog odbora da neograničeno solidarno odgovoraju za štete koje prouzrokuju neizvršavanjem ili neurednim izvršavanjem svojih dužnosti, zašto se Zakonom o stečaju ne može utvrditi da sudija odgovara za štetu koju je načinio namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Ova odredba je u potpunosti u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosiima.

Član 7.

U članu 23. u stavu 3. iza riječi „žalbe“ dodaje se riječ „sa spisom“

Obrazloženje:

Predložena izmjena ima za cilj usklađivanje sa Zakonom o parničnom postupku. Član 215. Zakona o parničnom postupku definiše „dostavljanje žalbe sa spisom drugostepenom sudu“. Dostavljanje žalbe sa spisom je potrebno kako bi se drugostepeni organ upoznao sa činjeničnim stanjem i svim dokaznim sredstvima koja su korištena u prvostepenom postupku neophodno je uz žalbu priložiti kompletan spis sa predmetom. Kao dokaz da je primjedba opravdana može poslužiti činjenica da je obrađivač Zakona u članu 24. predvidio da se zahtjev za reviziju sa spisom dostavlja vrhovnom sudu. Potrebno je isti princip primjeniti u oba slučaja. Imajući u vidu član 215 Zakona o parničnom postupku znači da prijedlog nije u suprotnosti sa Zakonom o parničnom postupku.

Član 8.

U članu 25. u stav 2. mijenja se i glasi:

„Dostava se vrši javnim oglašavanjem na web stranici - elektronskoj tabli suda.“

Dodaje se novi stav 3) i 4) koji glase:

(3) Do uspostave web stranice - elektronske table suda dostavljanje se vrši objavljivanjem u „Službenim novinama Federacije BiH“ i na oglasnoj ploči suda.

(4) Dostava se smatra izvršenom istekom pet radnih dana od dana objave na web stanici- elektronskoj tabli suda, odnosno do uspostavljanja web stranice- elektronske table suda od dana posljednje objave.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 5.

Dosadašnji stav 4. se briše.

Obrazloženje

Predloženo rješenje ostavlja prostor za tumačenje. Postavlja se pitanje od kada teku rokovi za određene radnje? Prema predloženom rješenju može se desiti da oglašavanje na oglasnoj ploči suda ne bude u isto vrijeme i na web stranici- elektronskoj tabli suda. S druge strane nije definisano dostavljanje do vremena uspostavljanja elektronske table suda. Dakle, predloženo rješenje može dovesti do brojnih problema u praksi i učesnici u postupku mogu propustiti rok za pokretanje određenih radnji zbog nepreciznog definisanja kada se dostava smatra izvršenom.

Shodno navedenom a u cilju sprječavanja problema u praksi, predlaže se da se dostavljanje vrši javnim oglašavanjem na elektronskoj tabli suda, te da se stavovima 2. i 3. tačno i precizno definiše kada se smatra dostava izvršenim te da se definiše pitanje dostavljanja do uspostavljanja elektronske table suda.

Ukoliko se ovaj amandman prihvati spriječit će se mogućnost tumačenja odredbi, te će se tačno precizno i jasno definisati kada se dostava smatra izvršenim. Ovakva rješenja poznaju sve države EU. Slično rješenje je u Hrvatskoj.

Sasvim je nepotrebno da se nakon uspostavljanja elektronske table suda i dalje javno oglašavanje vrši i na oglasnoj tabli suda i putem Službenih novina FBiH. Na ovaj način će se smanjiti troškovi u stečajnom postupku ali i nepotrebne komplikovane procedure.

Također, predlaže se da se stav 4. briše kojim je definisana obaveza da sva pismena koja se stečajnom dužniku dostavljaju putem pošte, stečajni dužnik je dužan objaviti na svojoj web stranici, ukoliko je ona otvorena. Koja je svrha ove odredbe imajući u vidu da se sva pismena prema predloženom rješenju objavljuju na elektronskoj tabli suda i na web stranici FIA? Zašto uvoditi obavezu stečajnom dužniku, nema nikave svrhe.

Član 9.

U članu 27. koji postaje član 28. riječ „sud“ zamjenjuje se sa riječima „sudija za predstečajni postupak“.

Obrazloženje

Predloženo rješenje nije u skladu sa članom 16. stav 5. kojim je definisano da predstečajni i stečajni postupak vodi stečajni sudija kao sudija pojedinac a ne sud. Čak i u članu 69. koji definiše organe stečajnog postupka definisano je da je jedan od organa stečajnog postupka stečajni sudija što je potrebno definisati i u predstečajnom postupku da je to sudija pojedinac a ne sud.

Sud kao organ je preširok pojam. Prema Zakonu o sudovima u FBiH sudovi sude kao sudije pojedinci ili u vijećima sudija, odnosno u vijećima sudija i sudija porotnika, a u određenim slučajevima predviđenim zakonom mogu postupati i odlučivati i stručni saradnici. Zako treba definisati kao i za stečajni postupak da je to sudija za predstečajni postupak.

Shodno navedenom predlaže se izmjena koja predstavlja usklađivanje sa navedenim članovima predloženog Zakona.

Član 10.

U članu 31. Stav 2. mijenja se i galsi:

„(2) Izuzetno od odredbe stava 1, ovog člana, sud može na prijedlog dužnika, dopustiti produženje roka za daljnjih 90 dana ako smatra da bi to bilo korisno za sklapanje predstečajnog sporazuma.“

Obrazloženje

Predloženo rješenje „da sud iz opravdanih razloga može da cijeni da produži postupak“ je veoma širok pojam. Ostavlja se arbitrarnost sudu da cijeni opravdane razloge a što može dovesti do namjernog odugovlačenja postupka. Ovakvo rješenje ostavljaju prostora za korpciju. Da bi se izbjegla različita pravna praksa potrebno je preciznije regulisati ovo pitanje.

Stoga se predlaže da se trajanje predstečajnog postupka može produžiti samo na zahtjev dužnika ukoliko dužnik smatra da bi to bilo korisno za sklapanje predstečajnog sporazuma.

Dakle, isključivo je samo u interesu dužnika da predloži produženje predstečajnog postupka. Slična ili identična rješenja su u zemljama u regionu i zemljama EU. Ovakvo rješenje je u Hrvatskoj.

Član 11.

U članu 32. iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„ Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka iz stava 1. ovog člana u ime dužnika i povjerenika ovlaštenu su podnijeti :

- Lice ovlašteno za zastupanje po zakonu,
- lice koje ima značajno učešće u osnovnom kapitalu društva,
- kontrolni član društva.

Obrazloženje

Prijedlogom Zakona nije definisano ko u ime dužnika i povjerioca podnosi prijedlog za pokretanje predstečajnog postupka. Potrebno je precizno definisati ko u ime dužnika i povjerenika može da pokrene postupak. Predloženim rješenjem proširni je krug lica ovlaštenih za pokretanje predstečajnog postupka kojim se pored ovlaštenih zastupnika daje mogućnost da predstečajni postupak može da pokrene lice sa značajnim učešćem u osnovnom kapitalu društva ili kontrolnom članu društva saglasno Zakonom o privrednim društvima član 32. Time se instituiše aktivna uloga većinskih vlasnika kapitala.

Ovakva rješenja su u većini zemalja u EU.

Član 12.

U članu 35. stav 3. brisati.

Obrazloženje

Predlaže se da se stav 3. briše jer predstavlja pravni pleonazam jer je ista odredba sadržana u članu 39. stav 1. i nepotrebno je 2 puta ponavljati isto. Upravo ove odredbe ukazuju da je Zakon nomotehnički potpuno loš, te da će biti veoma otežana primjena u praksi. Ukoliko se ne prihvate predloženi AMANDMANI koji imaju za cilj da u velikoj mjeri poboljšaju tekst Zakona i njegovu primjenu zasigurno će se stvoriti kaos u praksi.

Član 13.

U članu 36. u stavu 1. alineja b) se mjenja i glasi:

„b) Popis potraživanja radnika iz radnog odnosa nastalih do otvaranja predstečajnog postupka

Iza tačke b) dodaje se nova tačka c) koja glasi:

c) popis dugovanja dužnika po osnovu svih javnih prihoda uključujući i doprinose na platu zaposlenika.

Tačka c) postaje tačka č)

U tački c) koja postaje tačka č) alineja 1. na kraju rečenice dodaju se riječi „osnov i vrijeme nastanka, visinu obaveze i vrijeme dospelosti.

Tačka č) postaje tačka ć)

U istom članu u tački č) koja postaje tačka ć) iza riječi dužnika dodaju se riječi „i popis dužnikovih dugovanja“ ostali dio teksta se nastavlja.

ć) koja postaje tačka d) iza riječi „dužnika“ dodati riječi „i protiv dužnika“.

Obrazloženje

Predložena definicija u stavu b) je potpuno proizvoljna i termin „potraživanja u bruto iznosu“ nije u skladu sa zakonom o doprinosima. Također tačka b) nije ni u skladu sa članom 92. ovog Zakona obzirom da član 92. definiše potraživanja iz radnog odnosa a koji je u skladu sa presudom Ustavnog suda U 27/15 od 23.03.2016. godine. U tom smislu kako ne bi došlo do različitog tumačenja ovaj član je potrebno uskladiti sa članom 92. i Zakonom o doprinosima definiše plaću u smislu „da je plaća novčano i svako drugo primanje, bez obzira na oblik isplate, oporeziv prema propisima o porezu na dohodak, koji je na osnovu radnog odnosa poslodavac isplatio ili je bio dužan isplatiti zaposleniku prema odredbama Zakona o radu, kolektivnom ugovoru i drugim propisima iz oblasti rada, a sastoji se od doprinosa iz osnovice, poreza na dohodak i iznosa koji se isplaćuje zaposleniku sa tog osnova. Ako je predlagač zakona u ovom slučaju mislio na doprinose na plaću oni su svakako dugovanja svih javnih prihoda uključujući i doprinose na platu zaposlenika koja su definisana u novoj tački c)

Shodno navedenom predlaže se da se definiše potraživanja radnika iz radnog odnosa i dugovanja svih javnih prihoda. Dakle, **da se umjesto potraživanja u bruto iznosu definiše potraživanja iz radnog odnosa.** Potraživanja radnika iz radnog odnosa pored plaće ulaze i druge naknade kao što su topli obrok, regres, i dr. naknade plata na koje se prema važećim zakonima ne plaćaju porezi. Predloženo rješenje je usklađeno sa Presudom ustavnog suda.

Pod ovim se podrazumjeva sva potraživanja radnika iz radnog odnosa. Ovakvo

U tački c) koja postaje tačka č) alineja jedan treba precizirati sve relevantne momente vezane za svaku pojedinačnu obavezu. Dakle, da se za svaku pojedinačnu obavezu navede osnov i vrijeme nastanka, visinu obaveze i vrijeme dospelosti.

U tački ć) koja postaje tačka d) potrebno je dodati i sporove koji se vode protiv dužnika jer svi sporovi su bitni prilikom utvrđivanja stečajne mase.

Član 14.

Iza član 39. dodaje se član 39a. koji glasi:

Član 41. (Povjerioci)

Povjerioci dužnika u predstečajnom postupku su lični povjerioci dužnika koji u vrijeme otvaranja predstečajnog postupka imaju neko imovinsko i pravno potraživanje prema dužniku.

Obrazloženje

Obzirom da u definiciji pojmova nije definisano ko su povjerioci u predstečajnom postupku onda ta odredba mora biti tačno i jasno precizirana. U tom smislu predložena je nova odredba člana 39.a. koja definiše ko je povjerilac u predstečajnom postupku. Ukoliko je definisano ko su stečajni povjerioci sasvim je opravdano da mora biti definisano ko su povjerioci u predstečajnom postupku.

Član 15.

Član 41. mijenja se i glasi:

„Prijavljenim potraživanjima smatraju se:

- potraživanje koje je navedeno u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka, a za koje povjeritelj nije podnio prijavu potraživanja,
- potraživanja koja nisu navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka a za koje je povjeritelj podnio prijavu za potraživanja“.

Obrazloženje

U predloženom rješenju nije precizno definisano šta je sa potraživanjima koja nisu navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka, a za koje je povjeritelj podnio prijavu. Također, potrebno je nomotehnički i metodološki preciznije definisati ovaj član i stoga je prijedlog da se mijenja i definiše na ovaj način. Na ovaj način Zakon u praksi će biti jasan i precizan te se neće ostavljati mogućnost različitih tumačenja.

Član 16.

U članu 42. u stavu 1. u tački ć) broj „45“ se zamjenjuje sa brojem „60“.

Obrazloženje

Potpuno je neprihvatljivo rješenje iz **stav 1. tačka ć) Prijedloga Zakona kojim je propisano da će sud obustaviti predstečajni postupak i shodno članu 103. prijedloga Zakona direktno otvoriti stečajni postupak, ukoliko dužnik više od 45 dana kasni sa isplatom plaće prema radnicima.**

Ovaj rok je prekratak i potrebno ga je produžiti na 60 dana. Ovu odredbu je nužno prihvatiti predložena rješenja od 45 dana zaista bi povukle u stečaj veliki broj firmi potpuno nepotrebno. Imajući u vidu da je u svim drugim slučajevima rok 60 dana postavlja se pitanje zašto onda kod plate praviti izuzetak.

Također Zakonom o radu definisano je da je poslodavac obavezan isplatiti platu u roku od 30 dana nakon obavljenog rada i sasvim je realno da se u stečaju ostavi rok od 60 dana kao prijeteca platežna nesposobnost. U praksi se može desiti da poslodavac kasni sa isplatom plaće 15 – 20 dana i to neće izazvati štetne posljedice. Međutim, ukoliko kasni sa isplatom 60 dana onda je to već postojanje prijetecę platežne nesposobnosti

Predloženo rješenje je i usklađivanje sa amandmanom IV i V kojim se mjenjaju članovi 5. i 6. Predloženim izmjenama se u članu 5. kao prijeteca platežna nesposobnost uvodi ako dužnik duže od 60 dana kasni sa isplatom plaće sa doprinosima i porezima na plaću. A u članu 6. se kao razlog za pokretanje stečajnog postupka uvodi ukoliko dužnik nije isplatio dvije uzastopne plate.

Slična rješenja su u zemljama EU. U Hrvatskoj koja je svoje zakonodavstvo uskladila sa direktivama EU rok je duži ako nije isplatio tri uzastopne plaće dakle 90 dana.

U Republici Srpskoj ovo čak i nije definisano kao razlog za direktno pokretanje stečaja.

Sasvim je vidljivo da su određene odredbe nekritički preuzimane iz drugih zakona bez utemeljenog obrazloženja i argumenta.

Član 17.

U članu 46. u stavu 2 iza dvotačke dodaju se riječi „broj prijavljenog potraživanja prema abecednom redu povjerioca,“ a ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Predloženi amandman ima za cilj da se skрати vrijeme u radnjama u postupku i postigne efikasnost. Predlaže se da se u tabelu ispitanih potraživanja navodi broj prijavljenih potraživanja prema abecednom redu. Na ovaj način tabela će biti preglednija, svako potraživanje će imati svoj broj i kod daljnjih radnji će biti puno lakše ukoliko je tabela pregledna po abecedi.

Član 18.

U članu 47. u stavu 3. riječi „raspravljati i glasati o planu finansijskog i operativnog restrukturiranja“ zamjenjuju se sa riječima „izjasniti o prihvatanju ili ne prihvatanju plana finansijskog i operativnog restrukturiranja“

U stavu 5. iza riječi „ Ovog članka“ briše se zarez i dodaju riječi „ ili se povjerioci izjasne negativno odnosno glasaju protiv plana operativnog i finansijskog restrukturiranja“ ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Predloženo rješenje da se zakonom definiše da će se raspravljati o određenom pitanju nije dobro. Zakon treba biti precizan i jasan i definisati da se o određenom pitanju donosi Odluka. Odnosno da će se izjasniti prihvatanju ili neprihvatanju finansijskog i operativnog plana. Shodno navedenom predlaže se da se u stavu 5. tačno definiše povjerioci mogu prihvatiti ili odbaciti odnosno donijeti odluku o prihvatanju ili odbacivanju plana

restruktuiranja a ne raspravljati o planu restruktuiranja, te da se postupak obustavlja ako povjerioci ne prihvate plan da se postupak obustavlja.

Član 19.

U članu 48. u stavu 9. iza riječi „Federacije“ dodaju se riječi „kantona, grada ili općine“ a riječi „Federalno pravobranilaštvo/Federalno pravobraniteljstvo“ zamjenjuju se riječima „ nadležni organ Federacije, kantona, grada odnosno općine“, ostali dio teksta ostaje nepromjenjen.

Obrazloženje

U stavu 9. potrebno je dodati riječ kanton, grad odnosno općina. Dakle, Zakon treba precizno i jasno odrediti ko je nadležan za izjašnjavanje u slučaju potraživanja kantona, grada odnosno općine. Obzirom da je prema Zakonima o pravobranilaštvima kantona, općina i gradova nadležnost pravobranilaštava da za svoje područje daje pravna mišljenja u postupcima donošenja akata kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi ili se raspolaže imovinom kantona, grada odnosno opštine potrebno je to definisati i ovim Zakonom budući da se radi o potraživanjima. Dakle, ovim Zakonom ne može se definisati obaveza pravobranilaštva da se izjašnjava ukoliko nemaju nadležnost da Odlučuju već samo da daju mišljenje. S tim u vezi predloženo je rješenje da se izjašnjava nadležni organ u skladu sa Zakonom.

Član 20.

U članu 50 u stavu 7 iza riječi „25% povjritelja“ treba dodati riječi „ od koji 80% moraju biti povjerioci sa priznatim potraživanjima“

U stavu 7. u tački c) dodati riječi „ako njihova potraživanja nisu viša 25% od iznosa povjerioca“.

Obrazloženje

Potrebno je zaštititi poštene povjerioce od povjerioca čija potraživanja nisu priznata. U tom smislu predlaže se da za prihvatanje finansijskog i operativnog plana i poravnanja u predstečajnom postupku od ukupn 25% glasova povjerioca njih 80% mora imati priznata potraživanja. Na ovaj način će se smanjiti mogućnost manipulacije registrovanih fiktivnih povjerioca. Predložene primjedbe imaju za cilj zaštitu poštenih povjerilaca.

Predloženo rješenje nije dobro a to pakazuje i činjenica da je u Hrvatskoj slično rješenje i upravo zbog toga se pojavio problem u praksi. Analizirajući probleme u Hrvatskoj praksi činjenica je da su mnogi primali fiktivne fakture bez ikakvih poslova. Predložena odredba ukoliko se ne promjeni zaista može dovesti do velike zloupotrebe Zakona.

Predložene primjedbe imaju za cilj zaštitu poštenih povjerilaca.

Član 21.

U članu 51. stav 1. mijenja se i glasi:

(1) Pravne posljedice otvaranja predstečajnog postupka nastupaju od momenta objavljivanja rješenja o otvaranju predstečajnog postupka na web stranici suda- elektronskoj tabli suda,

odnosno do uspostavljanja web stranice- elektronske table suda, od dana objavljivanja u Službenim novinama Federacije BiH.

Obrazloženje

Predloženo rješenje da pravne posljedice u predstečajnom postupku u momentu objavljivanja na oglasnoj tabli suda nije dobro i u praksi će stvoriti brojne probleme. Prema predloženom rješenju postavlja se pitanje da li može neko iz suda u Goraždu pratiti oglasnu ploču u sudu u Livnu i obrnuto. Ovakvo rješenje bi bilo sasvim opravdano da je predloženo da pravne posljedice nastupaju od momenta oglašavanja na e-oglasnoj ploči kao što je to slučaj u Hrvatskoj.

Obzirom da je u Zakonu zaista predloženo da će se oglašavanje vršiti na e- oglasnoj tabli suda AMANDMANOM XII kojim se mijenja član 25. predložena je izmjena na način da se dostavljanje i javno oglašavanje vrši na način da se vrši oglašavanje na web stranici suda- elektronskoj tabli suda, ali da se do uspostave web stranice suda- elektronske table suda dostavljanje i javno oglašavanje vrši objavljivanjem na oglasnoj tabli suda i Službenim novinama FBiH. U tom smislu i ovaj član treba uskladiti sa primjedbom i izmjenom člana 25.

Predložena primjedba ima za cilj da se svi povjerioci obavijesti o otvaranju predstečajnog postupka da bi mogli prijaviti svoja potraživanja. To se neće postići predloženim rješenjem, jer predstečajni postupak se otvara u Sarajevu u povjerioci mogu biti širom FBiH.

Također ova odredba ima za cilj da se ide u korak sa savremenim tehnologijama, da se pojednostave procedure i smanje troškovi u postupku. Cijeli svijet prelazi na elektronsko poslovanje i uspostavu elektronskih sistema i sasvim je opravdano da je potreban određen period do uspostave elektronske table. Ali Zakon treba definisati da se nakon uspostavljanje elektronske table javno oglašavanje nije potrebno i na oglasnoj tabli suda i u Službenim novinama FBiH.

Član 22.

U članu 52. u stavu 3. iza riječi „od“ dodaju se riječi „utvrđene“ a riječi „kolektivnim ugovorom“ se brišu.

Obrazloženje

Predloženo rješenje nije u skladu sa Zakonom o radu. Prema izmjenama Zakona o radu iz 2018. godine najniža plaća se ne utvrđuje kolektivnim ugovorom. Vjerovatno predlagač Zakona je prilikom izrade Zakona o stečaju usklađivao rješenje sa tadašnjim odredbama važećeg Zakona o radu koje su izmjenjene. U tom smislu u ovom članu je **potrebno samo definisati utvrđene najniže plate u FBiH.**

Ovaj prijedlog ima za cilj usklađivanje sa Zakonom o radu koji u stavu 1. člana 78. definiše da Vlada Federacije BiH utvrđuje najnižu plaću nakon konsultacija sa Ekonomskom socijalnim vijećem. Kojim aktom će Vlada utvrditi platu to nije definisano.

Stoga predlažemo da je najbolje definisati utvrđene najniže plaće u FBiH. Najniža plata je trenutno samo u nekim djelatnostima utvrđena utvrđena kolektivnim ugovorom, ali postoji mogućnost da ona bude utvrđena Zakonom ili Odlukom ESV-a. U tom slučaju onda je potrebno mjenjati i Zakon o stečaju. Stoga se predlaže da je najbolje definisati utvrđene najniže plaće

u FBiH. Za ovaj Zakon nije bitno kojim aktom je utvrđena najniža plata. Bitno je da je ograničenje najniže plate u FBiH.

Prijedlog ima za cilj da se ne ignorišu niti kolektivni ugovori niti bilo koji drugi akti kojima se može utvrđivati najniža plata u FBiH. Identična rješenja su u svim zemljama EU.

Član 23.

Iza člana 57. dodaje se član 57.a koji glasi:

Član 57a.

(Podnositelj prijedloga za otvaranje stečajnog postupka)

(1) Stečajni postupak se pokreće pismenim prijedlogom.

(2) Za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka ovlaštene su stečajni dužnik, FIA i svaki povjerilac koji ima pravni interes za provođenje stečajnog postupka.

(3) Prijedlog za otvaranje stečajnog postupka u ime dužnika i povjerioca iz stava 2. ovog člana ovlaštene su podnijeti :

- Lice ovlašteno za zastupanje po zakonu,
- lice koje ima značajno učešće u osnovnom kapitalu društva,
- kontrolni član društva.

Obrazloženje

Predloženim Zakonom nigdje nije definisano ko u ime dužnika i povjerioca može pokrenuti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka. Zakonom je potrebno precizirati da svako lice ovlašteno za zastupanje kao i svako lice koje ima značajno učešće u osnovnom kapitalu te kontrolni član društva može podnijeti prijedlog za otvaranje postupka. Također potrebno je tu mogućnost dati i povjereniku jer je njemu u interesu da zaštiti svoje vlasništvo.

Predloženi rješenje u amandmanu je rješenje koje postoji u najvećem broju država EU. Skoro pa identično rješenje je u Hrvatskoj. Izuzetak su neke zemlje u regionu koje ne poznaju ovakva rješenja koje svoje zakonodavstvo nisu uskladile sa pravnom stečevinom EU.

Na ovaj način se smanjuje mogućnost manipulacije jer sve osobe koje su prema Zakonu dužne da pokrenu postupak će odgovarati ako ga nisu podnijele. Na ovaj način se sprječava da vlasnik kapitala ucjenjuje upravu ili direktora da ne podnese prijedlog za stečajni postupak.

Predložena primjedba također ima za cilj usklađivanje sa Zakonom o privrednim društvima.

Član 24.

U članu 58. u naslovu riječ „prijedlog“ se zamjenjuje sa riječima „Dužnost podnošenja prijedloga“ a ostale riječi ostaju nepromjenjene.

Stav 1. i 2. mjenjaju se i glase:

(1) Financijska agencija dužna je podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako na osnovu izvještaja ima saznanja da su ispunjeni uslovi za pokretanje stečajnog postupka iz člana 6. ovog Zakona u roku od 7 dana od dana saznanja za nastupanja platežne nesposobnosti.

(2) Lice ovlašteno za zastupanje dužnika po zakonu iz člana 60 stav 3. alineja 1. dužno je u slučaju nastupanja platežne nesposobnosti bez odgađanja, a najkasnije u roku od 21 dan od dana nastanka platežne nesposobnosti, da podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka.

Stav 5. i 6 se briše .

Stav 7. postaje stav 5. koji se mijenja i glasi:

Lice ovlašteno za zastupanje dužnika po zakonu, odgovara neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom za štetu koju prouzrokuje učesnicima u postupku i trećim licima, zbog ne podnošenja prijedlog za otvaranje stečajnog postupka u roku utvrđenom u stavu 2. ovog člana ukoliko je šteta prouzrokovana namjerno ili iz krajnje nepažnje.

Stavovi od 8 do 14 postaju stavovi od 6 do 12.

Stavovi 15., 16. i 17 se brišu.

Obrazloženje

Predloženim rješenjem iz stava 1. uvodi se novo pravilo po kojem je FIA obavezna podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka. Ovakva rješenja su u skladu sa propisima EU i ovakva rješenja poznaju skoro sva zakonodavstva zemalja EU. Ovakvo rješenje je u stečajnom zakonu Hrvatske koja je svoje zakonodavstvo uskladila sa pravnom stečevinom EU. Uvođenje FIA da pokreće stečajni postupak ima za cilj da se poboljša stanje u dosadšnjoj praksi, prema kojoj se prijedlozi za otvaranje stečajnog postupka podnose vrlo kasno kada u stečajnoj masi više nema dovoljno imovine, čak ni za pokriće troškova stečajnog postupka ili kada se u određenim slučajevima uopće ne podnose, pa pravne osobe koje više i nisu solventne nepotrebno svojim postojanjem opterećuju pravni i ekonomski prostor i sve dublje idu u dugove i oštećuju povjerioco.

Obzirom da je u AMANDMANU XX proširen krug lica koja u ime dužnika mogu pokrenuti stečajni postupak u ovom članu u stavu 2 jasno je definisano ko je u ime dužnika obavezna da podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka. Napravljena je jasna razlika da je lice ovlašteno za zastupanje dužnika po zakonu obavezno da podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka u roku od 21. dan od dana nastanka platežne nesposobnosti. Međutim, lice koje ima značajno učešće u osnovnom kapitalu društva i kontrolni član društva nisu obavezna da podnesu i njima se u članu 60. samo daje mogućnost da pokrenu prijedlog za otvaranje stečajnog postupka.

Rješenjem iz stava 7. ovog člana definisana je odgovornost za štetu lica ovlaštenog za zastupanje dužnika. Ovakvim rješenjem ograničava se manipulacija dužnika da firmu gurne u stečaj i ošteti povjerioca. Čak i kada ne bi bila ovdje u ovom zakonu slično je regulisano u zakonu o privrednim društvima. Prema Zakonu o privrednim društvima FBiH članu 260. predsjednik, članovi uprave društva i članovi nadzornog odbora neograničeno solidarno odgovoraju za štete koje prouzrokuju neizvršavanjem ili neurednim izvršavanjem svojih dužnosti.

Član 25.

U članu 66. u stavu 1. iza riječi „sudija“ dodaju se riječi „bez odlaganja“. Ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Potrebno je maksimalno ubrzati postupak, smanjiti mogućnost manipulacije i nastanka veće štete. Obzirom da predložena odredba nije odredila rok za stečajnog sudiju, potrebno je to definisati. Predlaže se da to bude bez odlaganja. Na ovakav način postiže se jedan od principa a to je hitnost stečajnog postupka a što je i cilj ovog Zakona da se postupak završi u što kraćem roku. Dakle ako je cilj skraćivanje okončanja stečajnog postupka onda sve radnje u postupku moraju biti hitne bez odlaganja i sa propisanim rokovima.

Član 26.

U članu 67. u stavu 1. riječi „može, ako to nalažu posebne okolnosti,“ mijenjaju se sa riječju „će“.

Obrazloženje

Predloženom primjedbom se utvrđuje imperativna odredba o obaveznom osiguranju privremenog stečajnog upravnika. Isključuje se arbitrarnost stečajnog sudije. Na taj način se štiti stečajna masa.

Ukoliko se ostavi arbitrarnost sudije ostavlja se mogućnost manipulacija stečajnim postupkom. Sasvim je sigurno da se treba isključiti arbitrarnost sudije. Na taj način se štiti stečajna masa. U svim zemljama EU su slična ili identična rješenja. Slična rješenja su u zemljama u okruženju.

Član 27.

U članu 68. u stavu 2. iza riječi „dužan je“ dodaju se riječi „bez odlaganja“. Ostali dio teksta se nastavlja.

Obrazloženje

Predloženim rješenjem nije utvrđen rok primopredaje dužnosti. Stoga se predlaže da se taj rok utvrdi na način da je privremeni stečajni upravnik dužan **odmah bez odlaganja izvršiti primopredaju dužnosti**. Ukoliko se rok primopredaje dužnosti ne utvrdi ostavlja se mogućnost privremenom stečajnom upravniku da odugovlači postupak. Obzirom da su predstečajni i stečajni postupak hitne prirode potrebno je i u ovom članu definisati hitnost postupka na način da sudija je dužan odmah odnosno bez odlaganja.

Član 28.

U članu 76. koji u stavu 2. iza riječi „dva“ dodaju se riječi „ali ne više od četiri“. Ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu, u stavu 4. briše se tačka, dodaje zarez i riječi „te na kraju godine izvještaj podnosi nadležnom ministru.“

Obrazloženje

Rješenje da se broj postupaka koji vodi stečajni sudija ograničava je sasvim opravdano i pozitivno. Međutim, predlaže se da se ograniči i broj postupaka male vrijednosti. Prema predloženom rješenju daje se mogućnost da stečajni upravnik u postupcima male vrijednosti može voditi i npr. 10 postupaka, što nije efikasno i primjereno. Shodno navedenom predlaže se da se broj postupaka male vrijednosti ograniči na 4.

Broj vođenaj postupaka male vrijednosti se mora ograničiti jer ukoliko se ne ograniči onda ponovno ostaje mogućnost da stečajni postupci traju po nekoliko godina. Također, ukoliko se ne ograniči broj postupaka onda ni sudijama nije u interesu da što prije završi stečajni postupak.

U stavu 4. predlaže se da se godišnje izvještava nadležni ministar kako a u cilju transparentnosti postupaka.

Član 29.

U članu 78. u stavu 1. tački b) broj „45“ zamjenjuje se brojem „30“.

U istom članu, u stavu 3. u tački đ) iza riječi „dužnika“ dodaju se riječi „s pažnjom dobrog privrednika“ Ostali dio teksta se nastavlja.

U istom članu i stavu, u tački f) riječi „redovno, a najmanje jednom u tri mjeseca izvještava stečajnog sudiju i odbor povjerilaca“ mijenjaju se riječima „podnosi mjesečni izvještaj stečajnom sudiji i odboru povjerilaca.

Obrazloženje

Skraćuje se rok za popis i dostavljanje stečajnom sudiji sa 45 na 30 dana a što ima za cilj i skraćenje rokova trajanja stečajnog postupka.

Uvodi se princip „pažnje dobrog privrednika“ za stečajnog upravnika kod radnje unovčavanja imovine. Dakle, „pažnja dobrog privrednika“ podrazumjeva angažovanje sredstava u svojoj moći radi postizanja određenog rezultata. Dužnost stečajnog upravnika je da svoje poslove izvršavaju savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uvjerenju da djeluju u interesu privrednog društva. Stečajni upravnici trebaju da imaju obavezu da svoje odluke zasnivaju na mišljenjima i informacijama dobijenih od stručnih lica za odgovarajuću oblast za koje vjeruju da su za tu oblast kompetentna.

Tromjesečni izvještaj se zamjenjuje sa mjesečnim izvještajem. Kako bi se spriječile sve zloupotrebe od strane stečajnog upravnika, i pojačan nadzor od strane stečajnog sudije u izvršenja određenih radnji u postupku predlaže se da stečajni upravnik mjesečno obavještava sudiju. Na ovaj način sprječava se odugovlačenje stečajnog postupka.

Ovaj amandman ima za cilj da se pojača odgovornost stečajnih upravnika.

Član 30.

U članu 79. stavovi 1., 2. i 3. se mijenjaju i glase:

(1) Stečajni upravnik odgovara neograničeno cjelokupnom svojom imovinom za štetu koju je prouzrokovao učesnicima u postupku i trećim licima u slučaju kada namjerno ili iz krajnje nepažnje ne ispunjava obaveze utvrđene u članu 81. ovog zakona ili ne obavlja svoje poslove.

(2) Ako je šteta nastala zbog radnje stečajnog upravnika koja je izvršena po nalogu stečajnog sudije, stečajni upravnik nije odgovoran za nastalu štetu, osim ako je nalog dat na osnovu njegovih nesavjesnih radnji ili predloga.

(3) Za štetu koju učine stručna lica koja je angažovao stečajni upravnik, stečajni upravnik odgovara samo ako je šteta nastala usljed propuštanja stečajnog upravnika da izvrši nadzor nad njihovim radom.

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„(4) Stečajni upravnik dužan je nadoknaditi štetu koju je prouzrokovao povjeriocu stečajne mase, u slučaju kada namjerno ili iz krajnje nepažnje poduzme radnje i donese odluke kojim se umanjuje stečajna masa i povrjeđuje pravo povjerilaca.“

Stavovi 4., 5. i 6. postaju 5., 6. i 7.

Obrazloženje

Odgovornost stečajnog upravnika treba biti izjednačena sa odgovornošću člana Uprave. Ne postoji nikaka razlog da je njegova odgovornost slabija od odgovornosti stečajnog upravnika. Predloženom primjedbom pojačava se odgovornost stečajnog upravnika jer **odgovara za namjerno postupanje ili postupanje iz krajnje ili obične nepažnje**. Podrazumjeva se da upravnik mora voditi slučaj sa pažnjom dobrog privrednika stoga odgovornost treba da uključi sve elemente odgovornosti. Imajući u vidu Zakon o privrednim društvima prema kojem članovi uprave odgovaraju za štetu koju prouzrokuju ukoliko nisu svoje poslove obavljali savjesno sa pažnjom dobrog privrednika, smatramo da je potreban isti princip usvojiti i za odgovornost stečajnog upravnika.

Član 31.

U članu 80. stav 5. mijenja se i glasi:

Stečajni sudija će razriješiti stečajnog upravnika sa dužnosti:

- ako je osuđen za krivična djela iz člana 74. stav (2) tačka ć) ovog zakona ili ako je protiv njega potvrđena optužnica za ta krivična djela;
- ako ne ispunjava obaveze propisane ovim zakonom;
- ako grubo krši odredbe ovog zakona kojima su određeni rokovi;
- ako nije tražio saglasnost ili nije postupio po pribavljenoj saglasnosti u slučajevima gdje je ovim zakonom predviđena saglasnost;
- ako je prouzrokovao štetu nekom od učesnika u postupku iz razloga iz člana 82 stav 1;
- ako je učinio težu povredu dužnosti iz člana 165. ovog Zakona.

Obrazloženje

Predloženim rješenjem u stavu 5. dodaju se nove alineje kojim se taksativno nabrajaju i drugi slučajevi kada će stečajni sudija razriješiti stečajnog upravnika.

Imajući u vidu efikasnost i hitnost stečajnog postupka te sa ciljem da se pojača odgovornost stečajnog upavnika predloženo je da se taksativno navedu razlozi zbog kojih će se stečajni upravnik razrješiti dužnosti. Na ovaj način se isključuje arbitrarnost sudija, samovolja i sprječava korupcija. Sasvim je poznato u praksi da stečajni upravnici upravo zbog toga što bez obzira na kvalitet rada ne budu razrješeni dužnosti. Ukoliko se ne prihvati predložena odredba ponovno ostaje mogućnost raznih zloupotreba od strane stečajnih upravnika.

S druge strane na ovaj način se u isti položaj stavljaju i stečajni upravnici koji zaista rade svoj posao dobro, koji imaju rezultate. Dakle, oštećeni se stečajni upravnici koji daju truda u stečajnom postupku i angažuju se da nastavljaju obavljanje djelatnosti.

Član 32.

Član 87. mijenja se i glasi:

„Članovi odbora povjericilaca dužni su nadoknaditi štetu učesnicima u postupku koju namjerno ili iz krajne nepažnje prouzrokuju ne izvršavanjem obaveza utvrđenim ovim zakonom.“

Obrazloženje

Pojam nesavjestan rad kako je definisano u Prijedlogu Zakona je standard koji nije uobičajen. Potrebno je definisati odgovornost za štetu koju je pričinio namjerno ili krajnje nepažnje i neizvršavanje obaveza utvrđenih ovim zakonom. U tom smislu predloženim rješenjem propisuje se odgovornost članova odbora povjericilaca za štetu koju prouzrokuje namjerno ili iz krajnje nepažnje. Ovakva rješenja su u skladu sa EU praksama. Ovo rješenje je podržano i od strane MMF i SB. Predložena primjedba ima za cilj da se preciziraju razlozi za odgovornost povjericilaca.

Član 33.

U članu 102. u stavu 1. briše se tačka i dodaje zarez i riječi „a najkasnije u roku 5 dana nakon što primi izvještaj.“

U istom članu u stavu 3. briše se tačka i dodaju riječi „roku od 30 dana od dana podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka.“.

U istom članu u stavu 7. broj „30“ mijenja se brojem „15“.

Obrazloženje

Prema predloženom rješenju nisu utvrđeni rokovi što ponovno ostavlja mogućnost da stečajni postupci traju po nekoliko godina. Odredbe da stečajni sudija može nisu imperativne odredbe i ostavlja se arbitrarnost sudija da ocjenjuju kada će i u kojem roku poduzeti određene radnje. Kada su u pitanju stečajni postupci u cijolom svijetu je način za skraćivanje stečajnog postupka upravo propisivanje rokova za pokretanje određenih radnji koji su razumni.

Stečajni postupak je hitan i shodno navedenom principu sve radnje u postupku moraju biti u što kraćim rokovima. U tom smislu a u cilju skraćivanja roka trajanja stečajnog postupka

predloženim rješenjem u tački 1. se **određuje rok u kojem je sudija dužan da zakaže ročište**. Na ovaj način se sprječava odugovlačenje radnji u stečajnog postupku.

U stavu 3. također se utvrđuje rok za zakazivanj ročišta.

Stav 7. rok od **30 dana da povjerioci i svi zainteresovani uplate predujam za obezbjeđenje troškova stečajnog postupka se skraćuje na 15 dana.**

Član 34.

U članu 109. u stavu 6. riječi „oglasnoj tabli suda, web stranici suda-elektronskoj tabli suda, u „Službenim novinama Federacije BiH“ i na internet stranici FIA-e.“ mijenjaju se riječima „web stranici suda-elektronskoj tabli suda odnosno do uspostavljanja web stranici suda-elektronske table suda u „Službenim novinama Federacije BiH“.“

Obrazloženje

Predloženo rješenje predstavlja pravnu nesigurnost. Prema predloženom rješenju pravne posljedice su nastupile od dana objavlivanja na oglasnoj tabli suda, web stranici suda, Sl. novinama FBiH i na internet stranici FIA. Postavlja se pitanje gdje je rješenje prvo objavljeno. Na koji način će se obezbijediti da u svim navedenim načinima bude isti datum objavlivanja. To je veoma teško utvrditi. Ovakvo rješenje će zaista ostaviti nesigurnost i prostora za tumačenje. Predlagač zakona je zaista neozbiljno pristupio izradi rješenja kada je u pitanju nastanak pravnih posljedica.

Potrebno je precizno i jasno definisati vrijeme nastanka pravnih posljedica na način kako je predloženo a istovremeno vrši se usklađivanje sa članom 26. Zakona.

Član 35.

U članu 137. u stavu 5. riječi „kursnoj vrijednosti koja vrijedi u mjestu plaćanja u vrijeme dobijanja izjave o prebijanju novčanog potraživanja.“ mijenjaju se riječima „srednjem kursu centralne banke BiH koji vrijedi na dan dobijanja izjave o prebijanju novčanog potraživanja.“

Obrazloženje

Primjedbom u stavu 5. određuje se po kojem kursu se vrši prebijanje novčanog potraživanja. Na ovaj način se sprječava mogućnost slobodne procjene. Dakle, štiti se stečajna masa.

Član 36.

U članu 140. dodaje se novi član 4. koji glasi: „Neznatna vrijednost u smislu stava 3. postoji onda ako je postignuta vrijednost niža od tržišne vrijednosti za najmanje 20%.“

Obrazloženje

Kako bi se spriječila mogućnost zloupotreba u praksi predlažemo da se neznatna vrijednost definiše. Prijedloženim rješenjem se definiše „neznatna vrijednost“ .

Član 37.

U članu 146. u stavu 1. tački a) iza riječi „dužnika“ dodaju se riječi „prokurista i zastupnik“.

Obrazloženje

Povezane osobe su definisane u Zakonu o privrednom društvu i u tom smislu treba uskladiti i Zakon o stečaju. To su lica koja u skladu sa ZPD imaju posebne dužnosti (fiducijari).

Član 38.

U članu 160. u stavu 2. briše se tačka i dodaju riječi „te da u slučajevima utvrđenim ovim zakonom primjenjuje Zakon o izvršnom postupku.“

Obrazloženje

Uvodi se primjena Zakona o izvršnom postupku.

Član 39.

U članu 161. stavovi 2., 4., 5. i 6. brišu se.

Stav 7. postaje stav 3. i mijenja se i glasi:

„(3) Ako odbor povjerilaca ne donese Odluku iz stava 1. ovog člana ili ako stečajni upravnik ne uspije unovčiti nepokretnost na način i pod uslovima koje odrede povjerioci u stavu 1 i 2. ovog člana, na unovčavanje nepokretnosti primjenjuju se odredba Zakona o izvršnom postupku.“

Obrazloženje

Zakon o stečajnom postupku treba da sadrži odredbe kojima će se povećati procesna efikasnost samog postupka, naročito u pogledu rokova za prodaju. Najbolji način da se ubrza postupak je da se u Zakon ugrade upućujuće odredbe na Zakon o izvršnom postupku.

U praksi je veliki problem nemogućnosti unovčavanje imovine i prodaje nepokretnosti. U tom smislu ukoliko se primjene odredbe Zakona o izvršnom postupku onda se sprječava mogućnost i od strane odbora povjerioca da blokira proces i da odugovlači postupak.

Član 40.

U članu 163. stav 5. mijenja se i glasi: „Na prodaju stečajnog dužnika kao pravnog lica primjenjuju se odredbe Zakona o izvršnom postupku.“

Obrazloženje

Obrazloženje kao za prethodni amandman.

Član 41.

U članu 188. u stavu 2. broj „45“ zamjenjuje se brojem „30“.

Obrazloženje

Postupak je hitan. U tom smislu sve rokove je potrebno skratiti u razumne i hitne rokove. Predloženim rješenjem skraćen je rok za održavanje ročišta za završnu diobu u periodu od 15-45 dana na period 15 do 30 dana. Ne postoji ni opravdan razlog zašto se ostavlja raspon od 15 do 45. dana. Vjerovatno da je 15 dana sasvim razuman rok ali ukoliko je potrebno ostaviti raspon onda je prijedlog do 30 dana. Ovo sve ima za cilj skraćivanja roka trajanja stečajnog postupka. U svim rješenjima u zemljama EU ovi rokovi su puno kraći.

Član 42.

U članu 190. u stavu 1. riječi „nakon okončanja završne diobe donosi“ mijenjaju se riječima „će odmah, nakon okončanja završne diobe donijeti“.

Obrazloženje

Isto kao za prethodni mandman u cilju skracivanja rokova stečajnog postupka. Određuje se rok postupanje odmah.

Član 43.

U članu 207. u stavu 2. riječi „može “ se zamjenjuje se riječima „ mogu predvidjeti jedna ili više mjera kao što su:“

Iza stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

- (4) Na osnovu mjera iz stava 2. ovog člana stečajni plan obavezno uključuje:
- a) opis načina, vremena i iznosa do kog povjerioci sa osiguranim pravima i druge vrste povjerilaca treba da budu isplaćeni ili namireni na neki drugi način,
 - b) konverzije potraživanja povjerilaca u kapital stečajnog dužnika, novog zaduživanja dužnika i vrste garancija koje će biti ponuđene svakoj od kategorija povjerilaca i novih investitora,
 - c) način na koji će povjerioci biti isplaćeni u cijelosti ili zaštićeni od štete, koja može biti rezultat primjene plana,
 - d) stepen do kog se dužniku može oprostiti njegov dug,
 - e) načina kompenzacije, koji se nudi svim kategorijama,
 - f) iznos razlike u smislu raspodjele u slučaj u likvidacije dužnika,
 - g) finansijske prognoze i vrste mjere koje treba da se poduzmu da bi se ostvarila profitabilnost poduzeća dužnika,
 - h) način izvršenja reorganizacija, posebno u vezi sa organizacionim, upravljačkim, finansijskim, tehničkim mjerama i mjerama za smanjenje broja zaposlenih,
 - i) izvor finansiranja i finansijskog plana za primjenu stečajnog plana, uključujući povećanje osnovnog kapitala i duga,
 - j) druge mjera koje su poduzete u skladu sa ovim zakonom.

Obrazloženje

Predloženo rješenje nije precizno definisalo vezu između člana 207 i člana 211. Ostavlja se mogućnost tumačenja o sadržaju stečajnog plana. Kako bi se smanjio prostor za tumačenje odredbi, te kako ne bi došlo do različitog tumačenja potrebno je tačno precizno i jasno povezati član 207. i člana 211. Predloženim rješenjem je precizno uspostavljena veza između člana 207. i člana 211. o sadržaju stečajnog plana.

Član 44.

U članu 211. stav 2. se briše.

Obrazloženje

Kao za prethodni amandman nije napravljena veza između člana 207 i 211. Kako bi se napravila veza između ova dva člana stav 2. u ovom članu se briše zato što je prebačen u stav 207. koji postaje 210.

Član 45.

NAZIV GLAVI VII „KAZNENE ODREDBE“ mijenja se i glasi: „KRIVIČNO DJELO I KAZNENE ODREDBE“

U istoj glavi dodaje se novi član 294.a koji glasi:

„Član 294a.
(Stečajno krivično djelo)

(1) Ko u skladu sa Zakonom u roku iz člana 61. stav 2. ne pokrene stečajni postupak, usljed čega je prouzrokovana znatna šteta kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 100.000 KM ili kaznom zatvora u trajanju do dvije godine.

(2) Ako se djelo iz stava 1. ovoga člana počini namjerno kaznit će se kaznom zatvora u trajanju od dvije do pet godina.

Obrazloženje

Predloženim rješenjem propisuje se stečajno krivično djelo, krivično djelo za nepokretanej stečaja. Naime, analizirajući dosadašnju praksu i stanje u ovoj oblasti, došlo se do određenih pokazatelja koji upućuju na probleme u provođenju stečajnog postupka u Federaciji, a jedan od najvećih problema je neblagovremenost pokretanja postupaka, najviše zbog neodgovornosti lica ovlaštenih za zastupanje stečajnog dužnika.

Donošenja predloženog Zakona ima za cilj da se pojača odgovornost stečajnih dužnika. Međutim, odgovornost stečajnog dužnika neće se povećati ukoliko se samo kako je definisano Prijedlogom Zakona u kaznenim odredbama propiše novčana kazna za prekršaj za lica koje u određenom roku ne pokrene stečajni postupak. Kazne koje su propisane članom 295. u iznosu 10.000 do 20.000 KM su preblage u odnosu na štetu koju će ta lica počinuti zbog nepokretanja stečajnog postupka. Nepokretanjem stečajnog postupka odgovorna lica u stečajnom dužniku

ću ostvariti mnogu veću korist, oštetiti povjerioce i državu i u nekim situacijama će čak biti spremni i platiti kaznu da bi se okoristili.

Kako bi se zaista ovaj problem rješio predlaže se uvođenje stečajnog krivičnog djela, obzirom da ovo krivično djelo nije propisano krivičnim Zakonom. Član 2. Krivičnog zakona FBiH definiše da „*Krivično zakonodavstvo* u Federaciji sačinjavaju krivičnopravne odredbe sadržane u ovom zakonu, drugim zakonima Federacije i zakonima kantona.“ Član 21. istog Zakona propisuje da je krivično djelo protupravno djelo koje je zakonom propisano kao krivično djelo, čija su obilježja propisana zakonom i za koje je zakonom propisana krivičnopravna sankcija. Dakle, shodno članu 2. i članu 21. Krivičnog zakona FBiH ne postoji prepreka da se u Zakonu o stečaju propiše stečajno krivično djelo. Predloženim amandmanom novim članom 298. propisuje se krivično djelo, njegova obilježja kao i krivično pravne sankcije.

U pravnom sistemu BiH postoje nekoliko zakona koji propisuju krivična djela.

Također, bitno je napomenuti da ovakve odredbe poznaju Stečajni zakoni u zemljama EU. U Hrvatskoj također, krivično djelo za nepokretanje stečaja je propisano Zakonom o trgovačkim društvima.

Uvođenje krivičnog djela za nepokretanje stečaja ima za cilj pojačanje odgovornosti stečajnih dužnika, pokretanje stečajnih postupaka na vrijeme kada dužnik još uvijek ima stečajnu imovinu, te zaštitu radnika i povjerilaca.

Član 46.

Član 295. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM, kaznit će se za prekršaj lice ovlašteno za zastupanje dužnika:

- ukoliko ne pokrene stečajni postupak u roku iz člana 61. stav 2.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM, kaznit će se za prekršaj članovi odbora povjerilaca ukoliko ne izvršavaju obaveze iz člana 86.

(3) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se ovlašteno lice FIA

- ukoliko ne podnese zahtjev za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa članom 61. stav 1.

(4) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se stečajni upravnik:

- ukoliko ne ispunjava obaveze iz člana 81.

(5) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se stečajni i predstečajni sudija ukoliko ne okonča stečajni i predstečajni postupak u rokovima utvrđenim u članu 19. stav 1. i 2. i članu 32. stav 1. i 2.

Obrazloženje

Predloženim rješenjem propisuje se novčane kazne za prekršaje svih učesnika u postupku ukoliko kasne u sprovođenju potrebnih radnji, jer je u praksi kao slabost stečajnog postupka uočena njegova dužina trajanja koja sa jedne strane povećava troškove stečajnog postupka a s druge strane odugovlači namirenje povjerilaca. Zakon o stečaju kao i svi drugi Zakoni moraju popisati sankcije za sve učesnike u postupku. Ne može se samo kazniti stečajni dužnik a da pri tome zakon ne propše i kazne za sve druge učesnike u postupku (stečajnog upravnika, povjerioce, ovlašteno lice u FIA, stečajnih i predstečajnog sudiju) ukoliko ne poduzimaju

radnej koje su obavezni poduzeti u ovom Zakonu. Na ovaj način uvodi se potpuna odgovornost svih učesnika u postupku. Samo uvođenjem odgovornosti može se postići potpuni efekat stečaja, skratiti stečajni postupak, zaštititi stečajna imovina, smanjiti troškovi stečajnog postupka, te zaštititi povjerioci u stečajnom postupku.